

Asia: VN/2245/2020

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi tekijänoikeuslain ja sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 184 §n muuttamisesta

Vastaajan rooli ja toimiala. Valitse parhaiten kuvaava

1. Tekijä tai esittävä taiteilija (ml. näitä edustavat yhdistykset ja muut organisaatiot)

Kuvataide, valokuva, graafinen ala tai muotoilu

2. Sisältöteollisuus (ml. näitä edustavat yhdistykset ja muut organisaatiot)

-

3. Välittäjät (ml. näitä edustavat yhdistykset ja muut organisaatiot)

-

4. Työntekijä- tai työnantajaliitto

-

5. Kulttuuriperintöorganisaatio (ml. näitä edustavat yhdistykset ja muut organisaatiot)

-

6. Opetus- ja tutkimusalan organisaatio

-

7. Julkinen sektori

-

8. Kansalainen, kuluttaja tai muu loppukäyttäjä (ml. näitä edustavat yhdistykset ja organisaatiot) tai muu yhteisö

-

Yleistä. Valitkaa jokin näistä, ellei esityksestä ole tarkempaa lausuttavaa

Valitkaa jokin näistä, ellei esityksestä ole tarkempaa lausuttavaa. Jättäkää tällöin vastaamatta tätä seuraaviin kysymyksiin.

-

1. Kysymyksiä esityksestä kokonaisuudessaan

Esityksellä pyritään modernisoimaan tekijänoikeutta ja saattamaan se paremmin vastaamaan digitaalisen ajan vaatimuksia. Onko esitys kokonaisuudessaan oikeansuuntainen?

Ei. Perustelkaa halutessanne lyhyesti:

Esityksessä pyritään saavuttamaan oikeudenmukainen tasapaino tekijöiden ja esittävien taiteilijoiden, sisältöteollisuuden ja muiden kaupallisten toimijoiden sekä yhteiskunnan (ml. kulttuuriperintölaitosten, oppilaitosten ja kansalaisten ja loppukäyttäjien) etujen välillä. Onko esitys kokonaisuudessaan tältä osin oikeansuuntainen?

Ei. Perustelkaa halutessanne lyhyesti: [esitys kokonaisuudessaan ei ole oikeansuuntainen]

Puuttuuko esityksestä kokonaan jotain sellaista, mistä olisi tarpeen säätää tässä yhteydessä? Mikä?

TekL 13 a § ja 25 g § 2 momentti tulisi päivittää vastaamaan käyttäjien tarpeita ja muiden Pohjoismaiden lainsäädäntöä. Nämä tulee päivittää tässä yhteydessä.

Opetuksen sopimuslisenssi on laajennettava kattamaan rajat ylittävä opetustoiminta DSM-direktiivin 5 artiklan edellyttämällä tavalla.

Tässä yhteydessä tulisi säätää sopimuslisenssisäännökset myös direktiivin uusille käyttöalueille:

- 1) Lehtijulkaisujen suoja verkkokäytössä, Art. 15
- 2) Verkkosisällönjakopalvelut, Art. 17
- 3) säädettävä ”yleinen sopimuslisenssi”, joka rajoittuu av-teoksiin

Ehdotamme muutettavaksi tekijänoikeuslain nykyistä 17 b § 7 momenttia siten, että 7 momentissa säädetään, että tekijällä on oikeus saada korvaus valtuutetulta yhteisöltä 17 b §:n 1–4 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa. Tekijänoikeuslakiin on lisättävä valtion varoista maksettava tekijänkorvausoikeus kaikesta rajoituksen perusteella toteutettavasta teosten käytöstä.

2. Kysymyksiä tekstin- ja tiedonloughinnasta (TekL 13 b §, DSM-direktiivin 3 ja 4 artikla)

Tekijänoikeuslakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 13 b § kappaleen valmistamisesta tiedonlouhintaa varten. Pykälällä pannaan täytäntöön DSM-direktiivin 3 artikla (tiedonlouhinta tieteelliseen tarkoitukseen) ja 4 artikla (tiedonlouhinta yleiseen tarkoitukseen). Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

Kannatamme muutettuna

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia.

Ehdotetut säännökset vastaavat direktiivin 3 ja 4 artikloita.

Lakiin tai sen perusteluihin tulee lisätä tiedonlouhinnan määritelmä direktiivin 2 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

Lain perusteluissa tulee todeta, että rajoitussäännös ei luo offensiivista oikeutta saada aineisto käytettäväksi, mikä kuuluu rajoitussäännösten peruseriaatteisiin.

13 b § 1 momentin lakitekstissä tulee puhua julkistetusta teoksesta., sillä rajoitussäännösten edellytyksenä on aina, että teos on julkaistu tai saatettu oikeudenhaltijan suostumuksella yleisön saataville.

Oikeudenhaltijan mahdollisuus kieltää tai estää teoksen kappaleen valmistaminen muussa kuin tieteellisessä tutkimuksessa tapahtuvassa tiedonlouhinnassa tulee olla joustavaa ja helppoa.

3. Kysymyksiä teosten käytöstä opetustoiminnassa ja tieteellisessä tutkimuksessa (TekL 14, 18, 19 a, 21, 50 c, 64 c §, DSM-direktiivin 5 artikla)

a. Teosten käyttäminen opetustoiminnassa ja tieteellisessä tutkimuksessa (TekL 14 §:n 1 ja 4 momentti)

Vastustamme

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Ehdotettu rajoitus ei ole tekijänoikeudenhaltijoiden perusoikeuksien osalta oikeasuhtainen ja tasapainoinen ja se muuttaa teosten käyttötilanteet käyttäjän näkökulmasta entistä epäselvemmiksi ja oikeudellisesti epävarmemmiksi. Esitetyssä sanamuodossa ja laajuudessa ehdotettu säännös ei ole DSM- ja tietoyhteiskuntadirektiivien sallima rajoitus ja poikkeus eikä täytä ns. kolmen kohdan testin edellytyksiä.

Jäsenvaltio saa 5 artiklan 2 kohdan mukaan todeta, että tiettyihin käyttötarkoituksiin ei sovelleta rajoitusta, siltä osin kuin markkinoilla on helposti saatavilla soveltuvia lisenssejä. Esitämme ratkaisuna direktiivin 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti, että sopimuslisenssi säilytetään ensisijaisena

teosten käytön opetuksessa mahdollistavana keinona ja sitä täydentämään säädetään opetuksen havainnollistamista koskeva, direktiivin mukainen rajoitussäännös siltä osin, kun saatavilla ei ole lisenssiä (= Ruotsissa valittu ratkaisu). Ratkaisu luo opetustyöhön oikeusvarman ratkaisun. Nykyistä sopimuslissenssiä täydentäisi direktiivin tarkoittamalla tavalla rajoitussäännös sellaisten teostyyppien käyttämiseksi opetuksen havainnollistamisessa, joille ei ole saatavilla luparatkaisua opetukseen.

b. Opetuksessa käytettävät kokoomateokset (TekL 18 §)

Vastustamme

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia.

Ehdotettu 18 § ei ole direktiivien sallima rajoitus ja poikkeus, kuten on todettu tietoyhteiskuntadirektiivin implementoinnin yhteydessä (KM 2002:5, HE 177/2002 ja HE 28/2004) eikä perustu DSM-direktiiviin.

Ei ole perusteltua, eikä myöskään oikeasuhtaista ja tasapainoista, säätää tekijänoikeuden rajoitusta (pakkolisenssiä), jolla opetusalan käyttäjäorganisaatiot voisivat rajoitussäännöksellä koostaa teoksista pysyviä opetusmateriaalien välittämispalveluita verkkoon

Joka tapauksessa välimiesmenettelyä koskevasta 54 pykälästä tulee korjata viittaus oikeaan momenttiin eli 18 §:n 1 momenttiin.

Jos rajoitus katsottaisiin ehdotetussa muodossa direktiivien sallimaksi, tulee sen kohdistua ainoastaan yli 10 vuotta sitten julkaistuihin teoksiin ja taideteoksiin

c. Korvausta hallinnoiva yhteishallinnointiorganisaatio (TekL 19 a §)

Vastustamme

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Säännöksissä (14 § ja 19 a §) tulee tekijä-sana korjata oikeudenhaltijaksi 14 §:n pakkolisenssin korvausoikeuden osalta. Korvausoikeus koskee oikeudenhaltijoita, kuten direktiivissä säädetään.

Jos artikla 5 implementoidaan ehdotuksemme mukaisesti, korvaus hoidetaan sopimuslissenssijärjestelyn kautta.

Jos pakkolisenssi jäisi, tulee TekL 54 §:n välimiesmenettelyä koskevaan säännöksen 1 kohtaan lisätä viittaus 14 §:n pakkolisenssisäännökseen (14 § 1 mom).

d. Julkinen esittäminen (TekL 21 §)

Vastustamme

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

TekL 21 § tulee säilyttää nykyisessä muodossaan. Esitetyllä muutoksella on merkittävä taloudellinen vaikutus av-tekijöille. Elokvateosten siirtäminen korvauksettoman ja vapaan esittämisoikeuden mahdollistavan täyden rajoituksen piiriin tarkoittaisi kotimaisille av-tekijöille 1,8 MEUR korvausten häviämistä.

AV-teosten käyttö opetuksessa voidaan tehokkaimmin järjestää kehittämällä nykyistä 14 §:n sopimuslisenssipykälää esitysluonnoksen 14 §:n 4 momentin mukaisella tavalla, jolloin sopimuslisenssi laajenee koskemaan yleisön saataville saattamista opetuksessa ja näin ollen myös julkista esittämistä sekä säätämällä 5 artikla ehdottamallamme tavalla (eli sopimuslisenssi etusijalla)

e. Opetuskäyttöä koskevan rajoituksen alueellinen soveltaminen (TekL 64 c §)

Kannatamme muutettuna

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

TekL 64 c §:ssä säädetty rajat ylittävä vaikutus opetustoiminnassa tulee säätää myös 14 §:n sopimuslisenssisäännöksen soveltamisalueeseen. Tämä on tarpeen jo sen vuoksi, että sopimuslisenssisäännöksellä voisi mahdollistaa korkeakoulujen tarpeet avointen, rajoittamattomalle yleisölle tarkoitettujen verkkokurssien esim. MOOC:ien osalta. Avoimille verkkokursseille osallistuu opiskelijoita myös Suomen rajojen ulkopuolelta.

Direktiivin 5 artiklan mukaiset käyttötarpeet saadaan toteuttaa myös sopimuslisenssillä, joten myös direktiivin edellyttämä rajat ylittävä vaikutus tulee ulottaa 14 §:n sopimuslisenssiin. Tämä on toteutettu näin myös Ruotsissa (esitetty 61 c §).

4. Kysymyksiä kulttuuriperinnön säilyttämisestä (TekL 16.1 §, 16 d ja 16 e §, DSM-direktiivin 6 artikla)

Tekijänoikeuslain 16 §:n 1 momentissa säädettäisiin yleisölle avoimen yleishyödyllisen kirjaston, arkiston tai museon oikeudesta valmistaa kappaleita omissa kokoelmissaan olevasta teoksesta kulttuuriperinnön säilyttämistä varten. Nykyistä 16 d ja 16 e §:ää muutettaisiin niin, että valtioneuvoston asetuksen sijasta arkistoja, kirjastoja ja museoita koskevien säännösten organisatorisesta soveltamisalasta säädettäisiin jatkossa tyhjentävästi 16 e §:ssä. Mikä on kantaanne ehdotettuun ratkaisuun?

Kannatamme muutettuna

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Ehdotus laajentaa merkittävästi niiden laitosten piiriä, jotka voivat joko sopimuksen mukaisella luvalla tai rajoituksen nojalla laittaa teoksia kokoelmistaan verkkoon. Esityksessä tulisi seikkaperäisesti käydä läpi, mitkä uudet organisaatiot tulevat laajennuksen myötä säännöksen piiriin.

Nykyisen, selvärajaisen sovellusalueen sijasta ehdotetaan siirryttäväksi hyvin laajaan ja kokonaisuutena vaikeasti hahmotettavaan kulttuuriperintölaitosten joukkoon.

Asiallinen vaikutusarviointi ja yksilöity kuvaus, miten laitosten piiri käytännössä muuttuisi, on vähimmäisvaatimus näin radikaalin sovellusalueen laajentamisen toteuttamiseksi.

5.1. Yleisiä kysymyksiä, jotka liittyvät kaupallisesta jakelusta poistuneiden teosten käyttöön kulttuuriperintölaitoksissa

a. Kaupallisesta jakelusta poistuneiden teosten käytöstä kulttuuriperintölaitoksissa säädettäisiin 16 g – 16 j §:ssä. Käytön piiriin voisi kuulua ainoastaan kulttuuriperintölaitosten kokoelmiin kuuluvia teoksia. Valmistelussa on lähdetty siitä, että direktiivin salliman ”kaupallisesta jakelusta poistuneen teoksen (tai teosjoukon)” käytön tavoitteena on varmistaa, että sopimuslisenssin tai tekijänoikeuden rajoituksen nojalla tapahtuvalla käytöllä ei olisi merkittäviä kielteisiä vaikutuksia teosten kaupallisiin markkinoihin. Yhdyttekö tähän käsitykseen? Jos ette, miten direktiivin käsite tulisi ymmärtää?

Olemme samaa mieltä sen lähtökohdan kanssa, että kulttuuriperintölaitosten hyväksi säädettyjen, teosten käyttöä helpottavien direktiivin säännösten tarkoituksena on varmistaa, ettei teosten käytöllä säännösten nojalla ole kielteistä vaikutusta teosten kaupallisiin markkinoihin.

Pidämme outona kysymyksen muotoilua, että direktiivin tarkoituksena olisi rajata relevanttien kielteisten vaikutusten piiri vain merkittäviin kielteisiin vaikutuksiin teosten kaupallisiin markkinoihin. Tällaista ilmaisua ei käytetä myöskään ehdotetussa lakitekstissä.

b. Ehdotetun 16 g §:n mukaan kulttuuriperintölaitoksen kokoelmassa olevan teoksen tai teosten joukon saisi sopimuslisenssin nojalla saattaa yleisön saataviin maantieteelliset rajat ylittävästi (64 d §). Yhdyttekö siihen, että on tarkoituksenmukaista, että yhteishallinnointiorganisaatio tekee arvioinnin siitä, voidaanko käyttöluva teokseen myöntää siten, ettei sillä olisi haitallista vaikutusta käyttöluvan kohteena olevan teosjoukon kaupallisiin markkinoihin? Jos ette, kenen tulisi tehdä tämä arvio ja millä perusteilla arvio tulee tehdä?

Yhteishallinnointiorganisaatio joutuu joka tapauksessa, neuvotellessaan oikeudenhaltijoidensa kanssa mahdollisesta luvasta, sen ehdoista, laajuudesta, hinnoista jne. käytännössä aina

tarkastelemaan myös kysymystä, voiko suunnitellulla yhteishallinnoinnilla olla haitallista vaikutusta käyttöluvan kohteena olevan teosjoukon kaupallisiin markkinoihin.

Mainittu tehtävä sopii yhteishallinnointiorganisaatioille.

Lakitekstiin tätä asiaa koskevaa sääntelyä ei ole tarpeellista lisätä. / Tätä koskeva sääntely tulee poistaa lakitekstistä.

c. Kaupallisesta jakelusta poistuneiden teosten käyttämisestä tekijänoikeuden rajoituksen nojalla eräissä tapauksissa säädettäisiin 16 h §:ssä. Pykälässä asetetaan tietyt kriteerit, joiden täyttyessä teoksen voidaan katsoa poistuneen kaupallisesta jakelusta, ellei tiedossa ole, että teos on edelleen kaupallisessa jakelussa. Kriteerien tavoitteena on helpottaa sen arvioimista, milloin teoksen voidaan (yleensä) katsoa poistuneen kaupallisesta jakelusta. Onko säännöksistä apua sen arvioimisessa, millä edellytyksin teoksia saa käyttää tekijänoikeuden rajoituksen nojalla?

Kyllä, mutta kriteereitä tulee muuttaa. Miten? [Kaupallisen saatavuuden kriteeri on riittämätön. Kaupallisen jakelun ulkopuolella olevia teoksia koskeva sääntely tulee rajoittaa koskemaan vai kaupallisessa tarkoituksessa julkaistuja teoksia. Yksityishenkilöiden lahjoittaman arkistoaineiston ja vastaavien julkistamattomien teosten käsittely esityksessä sivuutettu. Tällaiset julkistamattomat teokset ei tule olla tämän sääntelyn kohteena. Neuvottelurelaatiota yksittäisen tekijän/perikunnan lahjoittaman aineiston kohdalla ei oteta esiin – täydentää järjestöjen työtä Viittaukset orpoteoksia koskevaan lainsäädäntöön puuttuvat esityksestä, mikä on näiden kahden lainsäädännön suhde?]

d. Ehdotetun 16 j §:n mukaan pääasiallinen vastuu tietojen ilmoittamisesta Euroopan immateriaalioikeusvirastoon olisi kulttuuriperintölaitoksilla. Kielto-oikeuden käyttämisestä voisi ilmoittaa myös yhteishallinnointiorganisaatio. Ehdotukseen ei sisälly säännöksiä ns. yhteyspisteestä (Contact Point), joka päättäisi, mitkä organisaatiot voivat käyttää Euroopan immateriaalioikeusviraston kaupallisesta jakelusta poistuneita teoksia koskevaa tietokantaa. Tarvitaanko Suomessa tällaista yhteyspistettä ja jos tarvitaan, minkä tahon tulisi hoitaa tehtävä?

Pidämme perusteltuna HE:n kantaa, että vastuu tietojen ilmoittamisesta EUIPO:n tietokantaan on ensi sijassa kulttuuriperintölaitoksilla.

5.2. Tarkemmat pykäläkohtaiset kannat TekL 16 g - 16 j sekä 64 d §:stä

a. Kaupallisesta jakelusta poistuneiden teosten käyttäminen sopimuslissenssin nojalla (TekL 16 g §)

Kannatamme muutettuna

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Ehdotettu säännös on kokonaisuutena hyväksyttävä. Siinä on kuitenkin kolme kohtaa, jotka tulisi poistaa lakitekstistä. Tällainen yksityiskohtaisempi lissensioinnin säätely sopii hyväksymispäätöksiin, ei lakiin.

1. Yleisön saataville saattaminen ja teoskappaleen valmistaminen – ei ole perusteltua puuttua lain tasolla lisensioinnin yksityiskohtiin, perustelut ontuvat ja ovat osin virheellisiä
2. Edustuksen uudelleenarviointi – järjestön harkittava itsenäisesti, ei lakiin
3. Käyttöluvan haitallisuuden arviointi – voidaan arvioida hyväksymispäätöksessä

b. Kaupallisesta jakelusta poistuneiden teosten käyttäminen rajoituksen nojalla eräissä tilanteissa (TekL 16 h)

Kannatamme sellaisenaan

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Ehdotamme ensisijaisesti, että direktiivin kulttuuriperintölaitosten kokoelmien käyttöä rajoituksen nojalla koskevat kohdat rajoitetaan koskemaan kaupallisessa tarkoituksessa julkaistuja teoksia.

Ehdotamme toissijaisesti, että 1 § 1 kohtaa muutetaan niin, että yksityishenkilöiden julkistamattomien teosten, jotka ovat päätyneet arkistoon, käytön aloittamisen aikaraja olisi 25 vuotta siitä vuodesta, jolloin teos luovutettiin kokoelmaan.

Teosten, jotka eivät ole olleet myytävänä, käytön aloittamisen aikarajaksi esitämme 10 vuotta.

c. Kielto-oikeuden käyttäminen (TekL 16 i §)

Kannatamme sellaisenaan

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

d. Kaupallisesta jakelusta poistuneiden teosten käyttöä koskevien tietojen rekisteröinti (TekL 16 j §)

Kannatamme sellaisenaan

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

6. Kysymyksiä sopimuslisenssijärjestelmästä (TekL 26 §, DSM-direktiivin 12 artikla)

a. DSM-direktiivin 12 artiklassa annetaan jäsenvaltioille mahdollisuus säätää vaikutukseltaan laajennetusta kollektiivisesta lisensoinnista. Suomessa hyödynnettäisiin tämä kansallinen liikkumavara säilyttämällä tekijänoikeuslain 26 §:ssä säädetty sopimuslisensointijärjestelmä. Pykälää ehdotetaan kuitenkin direktiivin perusteella tarkennettavaksi. Samassa yhteydessä tehtäisiin eräitä teknisiä ja rakenteellisia muutoksia pykälään. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

Kannatamme sellaisenaan

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Lakiehdotus on sellaisenaan hyväksyttävissä, mutta esitysluonnoksen perusteluissa on kohtia, jotka muuttavat sopimuslisensointia koskevaa tulkintalinjaa niin radikaalisti, että ne ovat mielestämme harhaanjohtavia, tarpeettomia ja vaillinaisesti perusteltuina ne tulisi poistaa.

Sopimuslisensointi ei vallitsevan eurooppalaisen, direktiiveissäkin vahvistetun käsityksen mukaan ole rajoitus, vaikka kieltä-oikeutta ei olisikaan tai se on rajoitettu. Kyse on oikeuksien hallinnoinnin muodosta, jolla on omat erityispiirteensä, erityisesti vahva sopimusvapauden elementti.

Esitysluonnoksen virheellinen kuvaus (s.19) sopimuslisensoinnin, tekijänoikeuden rajoituksen ja oikeudenhaltijan kieltä-oikeuden suhteesta toisiinsa tulee poistaa.

b. DSM-direktiivin 12 artiklan 3 kohdan a-alakohdassa edellytetään yhteishallinnointiorganisaation olevan valtuutustensa perusteella riittävän edustava lisensoinnin kohteena olevien teosten oikeudenhaltijoiden ja oikeuksien suhteen. Miten riittävä edustavuus varmistetaan, ja miten sitä tulisi arvioida sopimuslisensointijärjestelmän hyväksymisen yhteydessä?

Sopimuslisensointijärjestelmän hyväksymistilanteet vaihtelevat voimakkaasti eikä ole tarkoituksenmukaista säätää mekanistisia tai liian sitovia ennako-ohjeita.

Ehdotuksessa käytetty edustavuuden kriteeristö antaa ministeriölle hyvät puitteet käyttää harkintaansa järjestöjä hyväksyessään.

c. Olennaisimmat muutokset 26 §:ssä koskivat direktiivin 12 artiklan mukaista velvoitetta tiedottaa tekijöille sopimuslisensoinnista, tekijän oikeudesta hakea korvausta sekä kieltä-oikeuden käyttämisestä. Ehdotus perustuu siihen, että yhteishallinnointiorganisaatiot itse esittävät suunnitelman siitä, miten tekijöille (ja erityisesti ns. ”ulkopuolisille tekijöille”) tiedotetaan direktiivin edellyttämistä asioista. Näin tarvittavat toimenpiteet pysyisivät oikeasuhteisina tekijöiden etua ajatellen. Onko tämä lähtökohta perusteltu, vai tulisiko tiedottamisesta säätää tarkemmin laissa ns. ”ulkopuolisten tekijöiden” oikeuksien turvaamiseksi? Jos pitäisi säätää tarkemmin, mitä velvoitteita tulisi asettaa?

Mielestämme ei ole aiheellista lisätä tiedottamistoimenpiteitä, sillä esitysluonnos vastaa direktiiviä.

7.1. Alkuperäinen lähetystoiminta

Pykäliin ehdotetaan muutoksia, joiden tavoitteena on selkeyttää nykyisiä, varsin vaikeaselkoisina pidettyjä säännöksiä. Lisäksi ehdotuksella pantaisiin täytäntöön verkkolähetysdirektiiviä siten, että 25 f §:ssä alkuperäiseen lähetystoimintaan rinnastettaisiin lähettäjäyritysten verkko-oheispalvelut (esim. YLE Arena) ja 64 b §:ään tehtävällä muutoksella varmistettaisiin, että alkuperäiseen lähetystoimintaan hankitut oikeudet kattavat myös radiolähetysten sekä television uutis- ja ajankohtaisohjelmien lähettämisen EU:n alueella, ellei toisin ole sovittu. Verkkolähetysdirektiivin 8 artiklan säännökset, jotka koskevat oikeuksien hankkimista silloin, kun lähettäjäyritys ei oman toimintansa puitteissa itse lainkaan lähetä lähetystä, vaan sen tekee jakelijayritys, ehdotetaan sisällytettäväksi alkuperäistä lähetystoimintaa koskevaan 25 f §:ään. Direktiivi mahdollistaa sen, että tällaisissa tapauksissa voidaan nojautua samankaltaiseen lisensointimalliin kuin edelleenlähetysten yhteydessä. Valmistelussa on arvioitu, että Suomessa ei esiinny direktiivin 8 artiklassa tarkoitettuja tilanteita, eikä siten ole pidetty tarpeellisena käyttää hyväksi direktiivin tarjoamaa mahdollisuutta, että tarvittavia oikeuksia voitaisiin hankkia pakollista kollektiivista hallinnointia koskevan sääntelyn perusteella yhteishallinnointiorganisaatiolta. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

Vastustamme

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Direktiivi tulee implementoida Suomen tekijänoikeuslakiin niin, että sen tarkoitus ja sanamuodot toteutuvat. HE:stä tulee riisua pois kaikki sellainen, joka ei liity verkkolähetysdirektiivin implementointiin.

Televisiokanavien edelleen lähettämistä ei saa hävittää määrittelemällä se alkuperäiseksi lähettämiseksi vastoin kansainvälisiä konventioita, direktiivejä ja EUT:n ratkaisuja. 25 f §:n ei tule tehdä muutoksia, koska direktiivi ei säädä alkuperäisestä lähettämisestä. 25 f §:ään ei voida säätää käsitteellisiä päällekkäisyyksiä edelleen lähettämiseen (25 h §) kanssa.

Kotimaisten televisiokanavien edelleen lähettämiseen liittyy tekijöiden merkittävä, suuruusluokaltaan verkkotallennuspalveluihin verrattavissa oleva taloudellinen intressi (10–20 miljoonaa euroa), jota ei saa HE:n esittämällä tavalla hävittää.

Direct Injectionista tulee valmistella ja säätää oma pykälä. DI:tä ei voi sisällyttää 25 f §:ään, koska Direct Injection ei ole alkuperäistä lähettämistä tai edelleen lähettämistä, tässä yhteydessä alkuperäisestä lähettämisestä ei edellytetä säätelyä eikä siitä tule säädellä. Direct Injectioniin tulee käyttää direktiivin sisältämä optio ja säätää pakollinen kollektiivinen hallinnointi. Näitä palveluita ei voida lisensoida käytännössä ilman kollektiivista hallinnointia.

Alkuperämaaperiaate tulee ulottaa ainoastaan lähettäjäyritysten direktiivissä tarkoin määriteltyihin verkossa tarjottaviin oheispalveluihin.

7.2. Radio- ja televisio-ohjelmien edelleenlähettäminen

Tekijänoikeuslain 25 h §:ssä säädetään radio- ja televisiolähetysten samanaikaisesta ja muuttamattomasta edelleenlähettämisestä. Säännöksillä virtaviivaistetaan lisensiointimarkkinoiden toimintaa tilanteessa, jossa oikeuksien hankkiminen voisi muuten olla haastavaa. Ehdotetuilla säännöksillä pantaisiin täytäntöön verkkolähetysdirektiivin säännökset ja selkeytettäisiin edelleenlähettämistä koskevia säännöksiä. Lisäksi ehdotetaan, että myös lähettäjäyrytysten verkko-oheispalveluiden edelleen lähettäminen olisi mahdollista hankkimalla tarvittavat oikeudet yhteishallinnointiorganisaatiolta sekä edellyttäen, että myös lähettäjäyrytyksen suostumus on saatu. Taustalla on se, että verkko-oheispalveluihin usein estetään pääsy asettamalla teknisiä esteitä, ns. maarajoituksia. Esimerkiksi Ruotsin SVT:n kanavien edelleenlähettämiseen on mahdollista hankkia oikeuksia keskitetysti, mutta tämä ei ole koskenut SVT:n verkko-oheispalveluita. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun? Voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia vastauksenne yhteydessä.

Kannatamme muutettuna

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Direktiivi tulee implementoida Suomen tekijänoikeuslakiin niin, että sen tarkoitus ja sanamuodot toteutuvat. HE luonnoksesta tulee riisua pois kaikki sellainen, joka ei liity verkkolähetysdirektiivin implementointiin.

Edelleen lähettäminen tulee säätää verkkolähetysdirektiivin mukaisesti siten, että lähetyssignaalin vastaanottotavalla ei ole merkitystä edelleen lähettämisen tekijänoikeudellisessa arvioimisessa.

Kotimaisten televisiokanavien edelleen lähettämiseen liittyy tekijöiden merkittävä, suuruusluokaltaan verkkotallennuspalveluihin verrattavissa oleva taloudellinen intressi, jota ei saa HE:n esittämällä tavalla hävittää.

Edelleen lähettämistä (25 h §) ei voida ulottaa kattamaan kansainvälisten konventioiden ja direktiivin vastaisesti verkko-oheispalveluita (VOD) HE:n esittämällä tavalla.

Edelleen lähettämiseen tulee säätää direktiivien edellyttämä pakollinen kollektiivinen hallinnointi.

25 h § on jo teknologianeutraali. Direktiivin edellyttämän teknologianeutraaliuden ulottamiseen lähettäjäyrytysten siirtyneisiin oikeuksiin riittää se, että 25 h §:n 2 momentista poistetaan ”kaapeleitse”.

Nykyisen 25 h § 2 momentin mukaisesti lähettäjäyhtiölle siirtyneet oikeudet tulee jatkossakin olla direktiivien edellyttämällä tavalla pakollisen kollektiivihallinnoinnin ulkopuolella. Nykyinen 25 h §:n 2 momentti tulee tästä syystä säilyttää, kuitenkin ”kaapeleitse” sana poistaen kuten edellä on esitetty.

Direktiivin 2 artiklan määritelmät olisivat syytä selvyuden vuoksi ja erilaisten tilanteiden määrittelyn helpottamiseksi implementoida tekijänoikeuslakiin.

8.1. Tekijän korvausoikeus ja korvausten kohtuullistaminen

Esitys sisältää muutoksia tekijöiden ja esittävien taiteilijoiden aseman parantamiseksi hyödyntämissopimuksissa. DSM-direktiivin 18 artiklassa säädetään yleisestä periaatteesta, jonka mukaan tekijä tai esittävä taiteilija on oikeutettu asianmukaiseen korvaukseen teosten kaupallisesta hyödyntämisestä, ja 20 artiklassa korvausta koskevan sopimusehdon sovittelusta muuttuneista olosuhteista johtuen. Voimassa olevan tekijänoikeuslain 29 §:ssä säädetään (direktiiviä laajemmin) kohtuuttoman sopimusehdon sovittelusta, ja pykälän perusteella on mahdollista kohtuullistaa niin alun perin kohtuutonta sopimusehtoa kuin reagoida muuttuneista olosuhteista johtuvaan kohtuullistamistarpeeseen. Näin ollen ehdotetaan vain huomioon otettavien kriteerien laajentamista vastaamaan paremmin direktiivissä lueteltuja arviointikriteerejä. Mikä on kantaanne ehdotettuun ratkaisuun? Voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia vastauksenne yhteydessä.

Kannatamme muutettuna

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Nykyinen tekijänoikeuslain 29 §:n säännös ei riittävästi turvaa valokuvaajia kohtuuttomilta teosten hyödyntämisehdoilta teosten kaupallisessa hyödyntämisessä. Tästä suojan puutteesta on esimerkkinä valokuvaajien kohtuuttomia sopimusehtoja koskenut markkinaoikeuden ratkaisu MAO:42/10 Dnro 267/09/M7 Antopäivä 20.1.2010. Ratkaisussa markkinaoikeus totesi mm., että freelance-valokuvaajien koskevien avustajasopimusten palkkioita tai maksuja, lehden oikeuksia sekä freelance-avustajien oikeuksia ja velvollisuuksia koskevat sopimusehdot eivät olleet kohtuuttomia freelance-valokuvaajiin nähden.

Muutetun säännöksen osalta ei suljeta pois mahdollisuutta, että myös kertakaikkiset korvaukset voivat olla kohtuullisia, mutta tilanteessa, jossa teoksen hyödyntämisestä saatava koko taloudellinen hyöty jää teoksen kaupallistajalle ja korvaus ei olisi kohtuullinen, tarjoaa tarkennettu säädös mahdollisuuden kohtuullistaa valokuvaajan sama korvaus.

Kohtuullisen korvauksen suuruudesta tulisi Tekijäfoorumin esittämällä tavalla voida neuvotella ammattiliittojen ja järjestöjen toimesta ja tämä tulisi sisältää 29 §:ään

8.2. Tekijän oikeus selvitykseen teosten kaupallisesta hyödyntämisestä

Ehdotetun tekijänoikeuslain 30 §:n tarkoituksena on turvata tekijälle mahdollisuus saada tietoa teoksen kaupallisesta hyödyntämisestä. Kysymys on uudesta, pakottavasta säännöksestä. Mikä on kantaanne ehdotettuun ratkaisuun? Voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia vastauksenne yhteydessä.

Kannatamme muutettuna

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Ehdotettu kaupallisen hyödyntämisen pakottava selvitysvelvollisuus antaa valokuvaajalle oikeuden saada kaupalliselta hyödyntäjältä, jolle hän on luovuttanut tekijänoikeutensa, oikeuden saada selvitys kaikista hyödyntämistavoista ja kaikkien hyödyntämisestä syntyneistä tuloista. Ehdotus on kannatettava ja oikeuttaa valokuvaajan saamaan totuudenmukaisen selvityksen

Teosten kaupallisesta hyödyntämisestä saatavista erityyppisistä tuloista salaamatta mitään tulon lähdettä.

Selvitysvelvollisuutta koskevaan 30 §:ään tulisi säätää viittaussäännös valokuvan suoja sääntelevästä 49 a §:stä.

8.3. Tekijän oikeus perua oikeudenluovutus

Ehdotetussa 31 §:ssä säädettäisiin tekijän oikeudesta perua oikeudenluovutus, mikäli teosta ei ole hyödynnetty laissa säädetyssä ajassa. Kysymys on pakottavasta säännöksestä, mistä johtuen nykyiset tahdonvaltaiset, teostyyppikohtaiset säännökset poistettaisiin tekijänoikeuslaista. Ainoana poikkeuksena olisivat elokuvateoksia koskevat säännökset, jotka säilyisivät ennallaan, mutta muuttuisivat pakottaviksi. Mikä on kantaanne ehdotettuun ratkaisuun? Voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia vastauksenne yhteydessä.

Kannatamme muutettuna

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Ehdotettuun 31 §:ään tulisi säätää viittaussäännös valokuvan suoja sääntelevästä 49 a §:stä.

8.4. Kustannussopimuksia koskevasta erityissääntelystä

Ehdotetussa 35 – 37 §:ssä säädettäisiin kustannussopimuksista. Säännöksiä on muutettu tavoitteena modernisoida voimassa olevia kustannussopimuksiin liittyviä säännöksiä. Mikä on kantaanne ehdotettuun ratkaisuun?

Kannatamme sellaisenaan

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

8.5. Tekijän oikeus rinnakkaistallentaa tieteellinen artikkeli

Ehdotetussa 38 §:ssä säädettäisiin tekijän oikeudesta rinnakkaistallentaa tieteellinen artikkeli. Mikä on kantaanne ehdotettuun ratkaisuun?

Vastustamme

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Rinnakkaistallennusta koskeva esitys tulee poistaa kokonaan lakiesityksestä. Ehdotettu säännös ei perustu mihinkään direktiiviin. Ehdotettu säännös on tekijän perusoikeuksien, suhteellisuusperiaatteen ja sopimusvapauden vastainen.

Esityksen perusteluissa ei ole huomioitu lainkaan sopimusoikeudellisia oikeudellisesti sitovia periaatteita ja kansainvälisissä sopimuksissa lainvalintaa koskevia tilanteita.

Yhteisteoksen osalta ei rinnakkaistallennusoikeus ei voi olla riippumaton muiden tekijöiden oikeuksista. Tällainen sääntely on TekL 6 §:n periaatteiden vastainen.

8.6. Esittävän taiteilijan yksinoikeuden laajentaminen

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tekijänoikeuslain 45 §:ää siten, että kuvatallenteelle tallennetun esityksen tekijänoikeudellinen suoja laajenisi vastaamaan lähtökohtaisesti äänitallenteelle tallennetun esityksen oikeuksia. Mikä on kantaanne ehdotettuun ratkaisuun?

Kannatamme sellaisenaan

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

8.7. Tekijänoikeuksista vapaista (public domain) teoksista otetut valokuvat (TekL 49 a §, DSM-direktiivin 14 artikla)

Valokuvaajan lähioikeutta ehdotetaan kavennettavaksi siten, että valokuva teoksesta, jonka suoja-aika on päättynyt, ei tulisi valokuvaajan lähioikeussuojan piiriin. Tavoitteena on varmistaa, että toisella suojamuodolla ei voida estää tekijänoikeudesta vapaiden (public domain) teosten käyttämistä. Mikä on kantaanne ehdotettuun ratkaisuun?

Vastustamme

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

DSM direktiivin 14 artiklan mukaan tekijänoikeuksista vapaan kuvataiteen teoksen toisintava valokuva ei voi saada valokuvan lähioikeuden suojaa. Suoja voi kuitenkin syntyä esim. silloin, jos kuvataan veistos, ja veistosta kuvaava valokuva on omaperäinen siinä merkityksessä, että se on tekijänsä henkinen luomus. Tämä toteutuu 49 a §:n mukaisesti "jos valokuva on suojan kohteena, voidaan vedota tekijänoikeuteen." Esityksen perusteluissa tulisi selkeästi huomioida se rajaus, että teossuojaa voi yhä saada valokuvateos, vaikka valokuvateoksen kohteena olisi suojan piiristä poistunut kohde.

Direktiivin pakollinen poikkeussäännös koskee vain suoja piiristä poistuneiden kuvataiteen teosten toisintavien valokuvan suoja, mutta poikkeussäännöksen sanamuoto ja sisältö on ehdotuksessa laajennettu koskemaan kaikki 49 a §:n tarkoittamat valokuvat, jos ne ovat valokuvia teoksesta, jonka suoja-aika on päättynyt. Näin mm. taideteollisuuden tuotteiden ja arkkitehtuurin suoja piiristä poistuneiden kohteiden valokuvat jäävät 49 a §:n suojan ulkopuolelle ehdotuksessa. Esitys tulisi direktiivin sanamuodon mukaisesti rajata muotoon "Mitä 1 momentissa säädetään, ei koske valokuvaa kuvataiteen teoksesta, jonka suoja-aika on päättynyt."

Virhe tulee korjata myös luonnoksen perustelujen teksteihin sivuille 37 ja 98. Myös perusoikeuspunnintaa koskevassa osiossa s. 126 tulee puhua kuvataideteoksesta otetusta valokuvasta, ei teoksesta otetusta valokuvasta.

DSM-direktiivin 14 artikla ei myöskään koske yleisesti visuaalisia teoksia tai museoesineitä, muistomerkkejä tai muinaisjäännöksiä taikka elokuvia tai elokuvista otettuja still-kuvia. Tällaista rajoitusta ei ole myöskään tietoyhteiskuntadirektiivin sallittujen rajoitusten ja poikkeusten luettelossa. Tästä syystä luonnoksen s. 98 tulee poistaa koko tätä koskeva kappale. Kappaleessa viitattu Komission kulttuuriaineiston digitoinnista sekä digitaalisesta säilyttämisestä antama suositus ei liity tähän DSM-direktiivin 14 artiklaan millään tavalla. Tällaiset asiaan kuulumattomat viittaukset tulee poistaa lopullisesta hallituksen esityksestä.

Tekijänoikeuslain 49 §:n tarkoittaman valokuvan osalta tulisi viitata valokuvaajan suoja vahvistaviin 30 §:ään ja 31 §:än, nyt nämä viittaukset puuttuvat 49 a §:stä mikä on omiaan heikentämään valokuvaajan suoja Suomessa.

Valokuvan teoskynnys on Suomessa vieläkin korkeampi kuin muissa EU-maissa, mutta erillinen valokuvan lähioikeus on tekijänoikeuslain tulkinnoissa voinut aiheuttaa sen, että teoskynnys valokuvan osalta kansallisesti nousee liian korkeaksi, jonka vuoksi Finnfoto – Suomen Valokuvajärjestöt ry on 8.10.2019 ehdottanut, että nykyinen Tekijänoikeuslaki 49 a § poistetaan tekijänoikeuslaista.

Kun nyt esitetyssä tekijänoikeuslain muutoksessa 49 a §:ää ei poisteta, mutta 49 a §:n säännöstä muutetaan, tulee huolehtia siitä, että teoskynnyksen osalta hallituksen esityksen perusteluissa todeta valokuvan eurooppalainen varsin alhainen teoskynnys, ja siitä johtuva 49 a §:n varsin kapea soveltamisala. Kouluvalokuva oli riittävän omaperäinen saadakseen suoja Euroopan unionin tuomioistuimen ratkaisussa C-145/10, jossa valokuvaaja Eva-Maria Painer sai teossuojaa valokuvalleen.

Valokuvan lähioikeuden suojan kohteena ovat olleet toisintavat valokuvat, joilla ei pyritä omaperäiseen ilmaisuun. Tämä tulisi ilmaista 49 a §:n hallituksen esityksen perusteluissa.

9.1. "Lyhyet otteet"

DSM-direktiivin 15 artiklan mukaisesta lehtikustantajan lähioikeudesta säädettäisiin tekijänoikeuslain 50 §:ssä. Uudella lähioikeudella suojattaisiin lehtikustantajan oikeutta määrätä lehtijulkaisun saattamisesta yleisön saataviin tietoverkoissa tietoyhteiskuntapalvelun tarjoajan toimesta. Direktiivissä suojan kohde jää jokseenkin avoimeksi, ja suojan kohde on rekonstruoitu siten, että se mahdollisimman hyvin kattaisi sellaiset käyttömuodot (käyttö uutisseuranta- ja uutiskoostepalveluissa), joita direktiivissä on tavoiteltu. Eräänä haasteena on kysymys siitä, miten tulisi suhtautua direktiivin säännökseen, jonka mukaan suojan piiriin eivät kuulu "erittäin lyhyet otteet tai yksittäiset sanat". Direktiivissä ei määritellä tarkkaa rajaa sille, minkälaiset otteet ovat sallittuja, eikä sellaista aseteta myöskään 50 §:ssä. Sen sijaan säännöksessä lähtökohtana on, että myös epäolennaisten otteiden toistuva käyttö voi loukata tekijänoikeutta, ja sen perusteella on ehdotettu sanamuotoa, joka vastaa nykyistä tietokantasuojaa (tietokantadirektiivissä on vastaavanlainen konstruktio, eli myös tietokannan epäolennaisten osien toistuva käyttö voi kuulua yksinoikeuden piiriin). Valmistelun aikana työpajoissa toivottiin, että ainakin otsikko olisi laissa säädetty "vapaaksi". Jos pidätte tarpeellisena, että laissa säädetään tietty sana- tai merkkimäärä, jonka käyttö olisi aina sallittua, niin minkä pituinen sana- tai merkkimäärän tulisi olla? Miten vastaavasti määriteltäisiin muiden suojan kohteiden (esim. valokuva tai audiovisuaalinen aineisto) osalta sallitun käytön määrä?

Lehtikustantajan lähioikeuden suojan kohteena on koko julkaisu, artikkeli tai sen osa. Lähioikeussuojan ulkopuolelle jäävien tarkkojen sana- tai merkkirajojen säätäminen ei ole tarpeellista.

Myöskään otsikkoa ei tule säätää laissa vapaaksi.

Muiden suojan kohteiden (esim. valokuva tai audiovisuaalinen aineisto) käytön tulee perustua olemassa oleviin tekijänoikeuden poikkeuksiin tai rajoituksiin.

9.2. Lehden toisintaminen toisessa sanoma- tai aikakauslehdessä (voimassa oleva TekL 23 §)

Valmistelussa on arvioitu, että voimassa olevan TekL 23 §:n säilyttäminen ei ole mahdollista, sillä siinä on olennaisesti kysymys sanoma- tai aikakauslehden kilpailijan (toisen sanoma- tai aikakauslehden taholta, joka on samalla myös tietoyhteiskunnan palvelu) oikeudesta toisintaa sanoma- tai aikakauslehdessä julkaistu artikkeli, joka lienee lähtökohtaisesti laajempi kuin "erittäin lyhyt ote tai yksittäiset sanat". Yhdyttekö tähän arvioon? Jos ette, millä perusteella tulisi katsoa, että kilpaileva sanoma- tai aikakauslehti ei käytä hyväkseen sanoma- tai aikakauslehden tekemiä investointeja sisällöntuotantoon, jonka johdosta uutisartikkelin toisintaminen olisi sallittua suoraan lain nojalla, kun sen sijaan vastaavan pituisen otteen käyttäminen esimerkiksi uutiskooste- tai uutisseurantapalvelussa olisi kiellettyä?

Finnfoto yhtyy arvioon.

9.3. Internetin hakupalvelut

Direktiivin 15 artiklassa tai sen esitöissä ei ole mainintaa siitä, että sanoma- ja aikakauslehden lähioikeudella olisi vaikutusta internetin hakupalveluihin (esim. Google hakupalvelu, Bing, Ecosia ym). Lähtökohtaisesti voidaan katsoa, että direktiivillä ei ole tarkoitettu olevan vaikutusta hakupalveluiden toimintaan ja että direktiivissä olevaa viittausta siihen, että linkittäminen ei kuulu yksinoikeuden piiriin, voidaan tulkita samansuuntaisesti. Toisaalta direktiivissä ei nimenomaisesti myöskään suljeta pois tämänkaltaisia tietoyhteiskuntapalveluiden tarjoajia yksinoikeuden soveltamisalasta. Onko sanoma- tai aikakauslehden lähioikeussuojan yhteydessä tarpeen ottaa kantaa hakupalveluiden toimintaan? Jos on, miten asiaan tulisi ottaa kantaa esityksessä?

Hallituksen esityksen perusteluissa tulee todeta selvästi, että lehtikustantajan lähioikeussuoja voi kohdistua myös hakupalvelutoimintaan, mikäli suojan piirissä oleva sisältöä käytetään hakupalveluissa tavalla, joka kuuluu suojan piiriin.

Direktiivissä yksinoikeuden soveltamisalasta ei suljeta pois hakupalveluiden tarjoajia.

Lisäksi perusteluihin tulisi sisällyttää maininta siitä, että yksittäisiä sanoja tai hyvin lyhyitä otteita laajempi lehtijulkaisun käyttö hyperlinkissä tai sen yhteydessä edellyttää kuitenkin julkaisun kustantajan lupaa.

9.4. Tekijöiden osuus lehtikustantajan saamista korvauksista

Ehdotuksen (ja DSM-direktiivin) mukaan tekijällä on oikeus asianmukaiseen osuuteen lehtikustantajan saamista korvauksesta. Tulisiko tekijöiden osuutta määritellä tarkemmin laissa? Jos katsotte, että tekijöiden osuus korvauksesta tulee määritellä, tulisiko sen olla prosenttiosuus vai jotain muuta? Minkä suuruinen osuus?

Kyllä. Miten? [Kyllä, tekijöiden osuus lehtikustantajan saamista korvauksesta tulisi määritellä tarkemmin kansallisessa laissa. Jo vakiintuneesti tekijänoikeuskorvaukset ovat kustantajien ja tekijöiden osalta on jaettu tasan siten, että tekijöiden osuus on 50 % ja kustantajien osuus 50 %. Tekijöiden kesken korvaukset tulee jakaa käytön laajuuden mukaan siten että tekijöiden kesken korvaukset jaetaan kuvan ja tekstin pinta-alan mukaisesti.]

9.5. Tarve sopimuslissenssisäännökselle tekijöiden korvausosuuden hoitamiseksi

Sanoma- ja aikakauslehdet sisältävät suuren määrän eri aineistoja. Jotta lehtikustantajat välttyisivät neuvottelemasta kunkin tekijänoikeuden haltijan kanssa erikseen asianmukaisista korvauksista, voi olla molemmille osapuolille helpompaa, että asia hoidettaisiin sopimuslissenssisäännöksellä joka mahdollistaisi sen, että lehtikustantaja voisi neuvotella yhteishallinnointiorganisaation kanssa keskitetysti korvausosuudesta ja korvaukset tilitettäisiin organisaation kautta tekijänoikeuden haltijoille. Pitäisikö lakiehdotukseen lisätä asiaa koskeva sopimuslissenssisäännös? Voitte halutessane perustella kantaanne lyhyesti vastauksenne yhteydessä.

Kyllä [Kyllä, oikeudenhaltijoiden tulisi saada korvaukset yhteishallinnointiorganisaation kautta, joka neuvottelisi korvauksista keskitetysti lehtikustantajien kanssa. Yksittäisen tekijän olisi hyvin vaikea neuvotella korvaus lehtikustantajan kanssa.]

Jos yllä oleva vastauskenttä loppui kesken, voitte jatkaa tässä.

9.6. Sanoma- tai aikakauslehden lähioikeussuoja - arvio ehdotetusta TekL 50 §:stä kokonaisuudessaan

Arvioikaa nyt ratkaisua kokonaisuudessaan. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

Kannatamme muutettuna

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja tai muutosehdotuksia

Sanoma- ja aikakauslehden uusi ehdotettu lähioikeussuoja on kannatettava. Tämän lisäksi mallia tulisi ottaa Ruotsista ja Tanskasta, jossa lehtikustantajan lähioikeuden ja lehtijulkaisuihin sisältyvien teosten lisensoinnin tukemiseksi on säädetty erillinen sopimuslisensointisäännös.

Hallituksen esityksen luonnoksessa on sivulla 46 todettu, että lähioikeudella ei ole vaikutusta yksityiseen ja ei-kaupalliseen tiedonvälitykseen, kuten esimerkiksi kansalaisten mahdollisuuksiin välittää uutisia sosiaalisessa mediassa. Väärinkäsitysten välttämiseksi perusteluihin on ehdottomasti lisättävä maininta siitä, että vaikka lähioikeus ei koske yksityistä tai ei-kaupallista tiedonvälitystä, muut tekijänoikeuslain mukaiset suojat ovat edelleen voimassa.

Lisäksi esitämme, että kustantajan lähioikeuden tulisi olla 6 a luvun soveltamisalan piirissä samalla tavalla kuin muutkin lähioikeuden suojan kohteet.

10.1. Onko ratkaisussa riittävästi huomioitu eri perusoikeuksien välistä tasapainoa?

Verkkosisällönjakopalvelun tarjoajien vastuusta säädettäisiin tekijänoikeuslain uudessa 6 a luvussa. Sen mukaan verkkosisällönjakopalvelun tarjoaja olisi vastuussa tekijänoikeuden loukkauksesta, joka aiheutuu siitä, että sisällön tuottaja (direktiivissä käytetään ilmaisua ”käyttäjä”) on tallentanut palveluun aineistoa, joka loukkaa tekijänoikeutta. Palvelun tarjoaja ei kuitenkaan olisi vastuussa tekijänoikeuden loukkauksesta, jos palvelun tarjoaja on ryhtynyt asianmukaisiin ja oikeasuhtaisiin toimenpiteisiin luvan hankkimiseksi tekijältä tai estänyt tekijän tai tämän puolesta toimivan pyynnöstä pääsyn tekijänoikeutta loukkaavaan aineistoon. Direktiivin mukaisilla säännöksillä vahvistetaan tekijänoikeuden toimeenpanoa verkkosisällönjakopalveluissa ja tekijän mahdollisuutta määrätä teoksestaan. Direktiivin vaatimusten mukaisesti säädettäisiin siitä, miten tulisi välttää sitä, että estetään pääsy tekijänoikeutta loukkaamattomaan aineistoon, sekä keinoista, joilla direktiivin vaatimusten mukaisesti parannetaan sisällön tuottajien oikeusturvaa. Direktiivin sääntely on hyvin perusoikeusherkkää ja direktiivin toimeenpanossa on otettava huomioon tekijöiden omistusoikeus, palvelun tarjoajien elinkeinovapaus ja sisällön tuottajien sananvapaus. Direktiivin toimeenpanossa on pyritty perusoikeusmyönteiseen ja eri perusoikeuksien välistä tasapainoa huomioivaan täytäntöönpanoon. Onko tässä tavoitteessa onnistuttu yleisellä tasolla? Ellei, millä perusteella katsotte, että ehdotettu sääntely on perusoikeuksien vastainen?

Ei

Tässä voitte perustella tarkemmin. Perustelkaa mielellään viittaamalla siihen perustuslakivaliokunnan, EU-tuomioistuimen tai Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen ratkaisuun, johon tukeudutte. Kertokaa myös, miten esitystä tulee mielestänne korjata, ja perustelkaa muutosehdotukset perusoikeuksien toteutumisen kannalta.

Viittaamme siihen, mitä Luovan työn tekijät ja yrittäjät – Lyhty on asiasta lausunut.

10.2. Sananvapautta koskevien tekijänoikeuden rajoitusten vahvistaminen (uusi TekL 23 §)

Ehdotetussa uudessa 23 §:ssä säädettäisiin oikeudesta käyttää teosta toisessa teoksessa, eli tarkemmin sanottuna mahdollisuudesta käyttää teosta karikatyyrissä, parodiassa ja pastississa sekä teoksen satunnaisesta sisällyttämisestä toiseen teokseen. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun? Voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia vastauksenne yhteydessä.

Vastustamme

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Kannatamme ensi sijassa 23 §:n poistamista, ja toissijaisesti kannatamme muutettuna.

DSM-direktiivin 17 artiklan 7 kohta ei edellytä uusia rajoitussäännöksiä kansalliseen lakiin. Suomessa nämä on jo mahdollistettu olemassa olevilla rajoitussäännöksillä.

Ehdotettu 23 §:n 2 momentti (teoksen satunnainen säilyttäminen) ei ole 17 artiklan 7 kohdan edellyttämä poikkeus. Tämä uusi rajoitus tulee poistaa esityksestä.

Mikäli katsotaan tarpeelliseksi säätää parodiaa, karikatyyriä ja pastissia koskeva uusi rajoitussäännös, lain perusteluissa tulee todeta, että karikatyyrissä, parodiassa ja pastississa tulee aina huomioida tekijän moraaliset oikeudet sekä henkilöiden yksityisyyden ja kunnian suoja. Hyvän tavan vastaisena voidaan pitää henkilöä loukkaavia tai tekijän kunniaa (respektioikeuksia) loukkaavaa parodiaa, pastissia, karikatyyriä tai meemiä.

Parodiaa ei voida laajentaa yleisesti kattamaan kaikenlaisia meemejä. Vain parodian edellytykset täyttävät meemit voisivat olla parodiapoikkeuksen piirissä.

Toissijaisesti esitämme, että parodiapoikkeussäännös tulee säätää ainoastaan verkkosisällönjakopalveluja koskevan 6a luvun alle kuten Ruotsissa.

10.3. Pykäläkohtaiset huomiot uudesta 6a luvusta

a. TekL 55 a §:ssä säädettäisiin verkkosisällönjakopalvelun tarjoajan vastuusta. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

Vastustamme

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Viittaamme siihen, mitä Luovan työn tekijät ja yrittäjät – Lyhty on asiasta lausunut

b. Ehdotetussa 55 b §:ssä säädettäisiin verkkosisällönjakopalvelun tarjoajan tiedonantovelvoitteesta. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

Kannatamme muutettuna

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Valokuvatiedostoissa, joita ladataan verkkosisällönjakopalveluun, tulisi säilyttää valokuvien tekijänoikeudesta kertova metadata. Metadatan säilyttäminen palvelee valokuvaajien lisäksi kaikkia valokuvan käyttäjiä kuten kustantajia, mainostajia, viestiviä organisaatioita sekä kulttuuriperintölaitoksien arkistonhoitajia ja kuraattoreita digitaalisen valokuvien ja video-/elokuvalaikkeiden kokoelmien hallinnoinnissa.

Valitettavasti useat verkkosisällönjakopalvelut poistavat valokuvista metadatan, joka kertoo tekijänoikeustiedot. Metadatan poistamista sosiaalisen median palvelujen toimesta on seurannut IPTC vuosina 2013, 2016 ja 201 Social Media Sites Photo Metadata Test Results 2019 - IPTC. Vastuu metadatan säilyttämisestä on verkkosisällönjakopalvelulla, ja tästä vastuusta tulee säätää ehdotetussa 55 b §:ssä.

Metadata tulisi säilyttää seuraavien periaatteiden mukaisesti

- 1) Metatiedot ovat välttämättömiä digitaalisen teoksen kuvailuun, tunnistamiseen ja seurantaan verkkosisällönjakopalvelussa.
- 2) Verkkosisällönjakopalvelun tulisi tarjota keinot lukea ja käsitellä metatiedot
- 3) Tekijänoikeutta ja lähioikeuksia koskevia metatietoja ei saa poistaa tiedostoista ilman tekijän lupaa lman alkuperäisen valokuvaajan eli tekijän lupaa ja säätää myös viittaussäännös valokuvan suojaa sääntelevään 49 a §:ään.

Tekijän tekijänoikeuden omistajuuden metatietojen poistaminen vaikuttaa tekijän kykyyn puolustaa omistusoikeuttaan ja siksi se on laissa kiellettyä useissa maissa. Esimerkiksi Saksassa Landgericht Hamburg on lainvoimaisessa tuomiossa 9.2.2016 (Az.: 308 O 48/15) todennut, että metadatan tekijänoikeutta koskevien tietojen poistaminen on lainvastaista. German photographer sues Facebook over image metadata stripping and wins - DIY Photography.

Useimmille digitaalisen visuaalisen aineiston kokoelmille kuvaavat metatiedot ovat välttämättömiä teosten haun ja ymmärtämisen kannalta. Tämän arvokkaan kuvailutiedon poistaminen alentaa valokuvien arvoa. Paikkatietoa sisältävä metadata tulee käsitellä EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisesti.

c. Ehdotetussa 55 c §:ssä säädettäisiin verkkosisällönjakopalvelun tarjoajan velvollisuudesta estää yleisön pääsy aineistoon. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

Vastustamme

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Viittaamme siihen, mitä Luovan työn tekijät ja yrittäjät – Lyhty on asiasta lausunut.

d. Ehdotetussa 55 d §:ssä säädettäisiin kiellosta esittää perusteettomia poistovaatimuksia. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

Vastustamme

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Viittaamme siihen, mitä Luovan työn tekijät ja yrittäjät – Lyhty on asiasta lausunut.

e. Ehdotetussa 55 e §:ssä säädettäisiin sisällön tuottajalle annettavasta ilmoituksesta. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

Vastustamme

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Viittaamme siihen, mitä Luovan työn tekijät ja yrittäjät – Lyhty on asiasta lausunut.

f. Ehdotetussa 55 f §:ssä säädettäisiin verkkosisällönjakopalvelun tarjoajan velvollisuudesta tarjota keinoja erimielisyyksien selvittelyyn palvelussa. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

Vastustamme

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Viittaamme siihen, mitä Luovan työn tekijät ja yrittäjät – Lyhty on asiasta lausunut.

g. Ehdotetussa 55 g §:ssä säädettäisiin palauttamispyyntöä. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

Emme osaa sanoa

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Viittaamme siihen, mitä Luovan työn tekijät ja yrittäjät – Lyhty on asiasta lausunut.

h. Ehdotetussa 55 h §:ssä säädettäisiin tekijänoikeusriitalautakunnasta. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun? Voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia vastauksenne yhteydessä.

Vastustamme

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Viittaamme siihen, mitä Luovan työn tekijät ja yrittäjät – Lyhty on asiasta lausunut.

i. Ehdotetussa 55 i §:ssä säädettäisiin asian käsittelystä tekijänoikeusriitalautakunnassa. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

Vastustamme

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Viittaamme siihen, mitä Luovan työn tekijät ja yrittäjät – Lyhty on asiasta lausunut.

j. Ehdotetussa 55 j §:ssä säädettäisiin tekijänoikeusriitalautakunnan ratkaisujen julkisuudesta. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

Emme osaa sanoa

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Viittaamme siihen, mitä Luovan työn tekijät ja yrittäjät – Lyhty on asiasta lausunut.

k. Ehdotetussa 55 k §:ssä säädettäisiin hyvityksestä ja vahingonkorvauksesta. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

Vastustamme

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Viittaamme siihen, mitä Luovan työn tekijät ja yrittäjät – Lyhty on asiasta lausunut.

I. Ehdotetussa 55 l §:ssä säädettäisiin hyvityksestä ja vahingonkorvauksesta. Mikä on kantaanne ehdotettuun ratkaisuun?

Kannatamme muutettuna

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Viittaamme siihen, mitä Luovan työn tekijät ja yrittäjät – Lyhty on asiasta lausunut.

m. Ehdotetussa 55 m §:ssä säädettäisiin riitojen käsittelyä koskevista sopimusehdoista. Mikä on kantaanne ehdotettuun ratkaisuun?

Suhtaudumme neutraalisti

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

11.1. Neuvottelumekanismi (13 artikla)

DSM-direktiivin 13 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava mahdollisuus saada apua puolueettomalta elimeltä tai sovittelijalta sopimusneuvotteluissa audiovisuaalisten teosten saattamiseksi yleisön saataviin tilausvideopalveluissa. Valmistelussa on arvioitu, että lainsäädäntömme ei aseta esteitä sille, että osapuolet, joilla on lisensiointiin liittyviä vaikeuksia, voivat saada apua sopimukseen pääsemiseksi, esimerkiksi sovittelijoilta asianajajaliiton kautta tai Keskuskauppakamarin sovittelijoilta? Yhdyttekö tähän käsitykseen? Jos ette, miksi?

-

11.2. Kustantajan oikeus hyvityksiin (16 artikla)

DSM-direktiivin 16 artiklan mukaan jäsenvaltiot voivat säätää, että kustantajalla on oikeus osuuteen siirrettyjen oikeuksien nojalla maksetuista hyvityksistä. Tekijänoikeuslain 19 §:n mukaan tekijä ei voi luovuttaa toiselle oikeuttaan lainauskorvaukseen, eikä oikeus lainauskorvaukseen siirry kustantajalle kustannussopimuksen nojalla. Vastaavasti tekijänoikeuslain 26 a §:ssä säädettyä hyvitystä yksityisestä kopiointista maksetaan vain alkuperäisille oikeudenhaltijoille, eikä hyvitykseen ole subjektiivista oikeutta. Valokopiointia koskevan tekijänoikeuden rajoituksen nojalla kerättävät korvaukset maksetaan käytännössä yhteishallinnointiorganisaation tilityssäntöjen perusteella, mikä mahdollistaa myös

korvausten maksamisen kustantajille. Valmistelussa nykytilannetta ei ole pidetty tarpeellisena muuttaa. Yhdyttekö tähän käsitykseen? Jos ette, miksi?

Lainauskorvaus ja yksityisen kopioinnin korvaus tulee säilyttää alkuperäisen oikeudenhaltijan luovuttamattomina oikeuksina. Nämä tekijälle tulevat korvaukset toimivat tärkeinä tekijöiden luomistyön mahdollistajina.

11.3. Vaihtoehtoinen riitojenratkaisumenettely (DSM-direktiivin 21 artikla)

DSM-direktiivin vaihtoehtoista riitojenratkaisumenettelyä koskevan 21 artiklan osalta ei ehdoteta muutoksia voimassaolevaan tekijänoikeussäätelyyn. Valmistelussa on katsottu, että nykyinen lainsäädäntö ei aseta esteitä vapaaehtoisten vaihtoehtoisten riidanratkaisumenetelmien käytölle ja sille, että tekijä tai esittävä taiteilija voisi valtuuttaa esimerkiksi tekijöitä tai esittäviä taiteilijoita edustavan organisaation toimimaan puolestaan myös vapaaehtoisessa vaihtoehtoisessa riidanratkaisussa, kuten välimiesmenettelyssä tai sovittelussa. Yhdyttekö tähän näkemykseen? Jos ette, miksi?

-

12.1. Kuvailu tekijänoikeusjärjestelmän yleisestä merkityksestä

Esityksen vaikutusarvioinnissa (luku 4.2.) on kuvailtu tekijänoikeusjärjestelmän merkitystä yleisesti. Kuvailuun ei ole lisätty sellaista taustatietoa, joka ilmenee jo HE-luonnoksen 1 ja 2 luvusta, joissa kuvailaan direktiivien sisältöä ja kansallista sääntelytarvetta. Kuvailuun on sisällytetty tekijänoikeusjärjestelmän kansantaloudellista merkitystä, tekijänoikeuden merkitystä luovien alojen ammattilaisten ja luovien alojen yritysten kannalta, sekä laajemmin osana yhteiskunnan tiedonvälitystä ja innovaatioiden edistämistä. Onko kuvailussa virheitä tai puutteita? Onko sitä tarpeen täydentää, ja jos on, miten?

-

12.2. Ehdotusten vaikutukset asiaryhmittäin

a. Tekijänoikeuden rajoituksia ja sopimuslisenssiä koskevat ehdotukset. Onko kuvailussa virheitä tai puutteita? Onko sitä tarpeen täydentää, ja jos on, miten?

Taloudellinen vaikutusarviointi on virheellinen opetuksen osalta, jossa sopimuslisenssimenettely korvataan opetusta koskevalla rajoituksella. Rajoitus menee huomattavasti laajemmalle kuin direktiivin edellyttämä. Ehdotettu vaarantaa oppimateriaalikustantamisen ja tuhoaa ammattimaisten tekijöiden ja kustantajien turvaksi rakennetun sopimuslisenssijärjestelmän ja sen ympärille syntyneen talouden.

Esityksen taloudelliset vaikutukset ulottuvat valtion, koulutuksen järjestäjien ja kuntien talouteen. Esimerkiksi opetuskäytön piiriin esitetään uusia koulutusasteita, joka lisää nykyisen valtion hankkiman sopimuksen osalta kuluja vähintään 6 miljoonaa euroa.

Kuntien ja koulutuksenjärjestäjien hallinnollinen taakka kasvaa, mikäli nämä joutuvat hankkimaan rajoitussäännöksen ulkopuolelle jäävien käyttötarpeiden osalta täydentäviä käyttöluupia.

Ehdotettu rajoitussäännös on siinä määrin ristiriidassa teoksen tai muun aineiston tavanomaisen hyödyntämisen kanssa, että se kaventaa merkittävästi oikeudenhaltijoiden oikeutettuja etuja.

Julkista esittämistä koskevan 21 §:ään ehdotetun muutoksen vaikutuksia ei ole arvioitu lainkaan. Kotimaisten av-tekijöiden korvaustulot vähenevät muutoksen myötä välittömästi 1,8 miljoonaa euroa.

b. Sopimusehtojen sääntelyyn (tekijöiden ja esittävien taiteilijoiden asema sopimussuhteissa) liittyvien muutosten vaikutukset. Onko kuvailussa virheitä tai puutteita? Onko sitä tarpeen täydentää, ja jos on, miten?

-

c. Tekijänoikeuden lähioikeuksiin ehdotettujen muutosten pääasialliset vaikutukset (esittävien taiteilijoiden suojan laajentaminen, lehtikustantajan lähioikeus). Onko kuvailussa virheitä tai puutteita? Onko sitä tarpeen täydentää, ja jos on, miten?

Lehtikustantajan lähioikeussuojan pääasialliset vaikutukset on kuvattu esitysluonnoksessa ylimalkaisesti. Kuvailua tulisi täydentää ja täsmentää.

d. Verkkosisällönjakopalvelun tarjoajan vastuuta koskevan sääntelyn vaikutukset. Onko kuvailussa virheitä tai puutteita? Onko sitä tarpeen täydentää, ja jos on, miten?

Kuvailu sisältää merkittäviä puutteita. Viittaamme siihen, mitä Luovan työn tekijät ja yrittäjät – Lyhty on asiasta lausunut.

13. Kysymyksiä perusoikeusarvioinnista

HE-luonnoksen 12 luvussa esitystä arvioidaan perusoikeuksien toteutumisen ja lainsäätämisyjärjestyksen kannalta. Onko analyysissä puutteita, esimerkiksi puuttuuko sellaista perustuslakivaliokunnan tai EU-tuomioistuimen ratkaisukäytäntöä, joka olisi asian arvioimisessa tarpeen ottaa huomioon? Jos puuttuu, mitä tulisi lisätä?

Perusoikeuksien välinen tasapaino ei toteudu esityksessä. Esitys kaventaa kohtuuttomasti oikeudenhaltijoiden elinkeino- ja sopimusvapautta sekä lisäksi se on omiaan aiheuttamaan luovalle toimialalle vakavan perusoikeushäiriön.

14. Muut yksityiskohdat, joista haluatte lausua

Onko esityksessä muita yksityiskohtia, joita haluatte kommentoida, kuten siirtymäsäännökset, lakien voimaantulo, lain seuranta ja toimeenpano tai jotain muuta vastaavaa?

Lain merkittävien vaikutusten arvioimiseksi hallituksen esitys on saatettava lainsäädännön arviointineuvoston käsiteltäväksi.

Yhteenvedo keskeisistä huomioista

Tässä voitte halutessanne esittää lyhyen yhteenvedon lausuntonne keskeisistä huomioista ja kannanotoista.

Finnfoto katsoo että:

esitys tulee valmistella direktiivin kolmannen luvun artiklojen osalta uudelleen

tekijöiden ja esittävien taiteilijoiden asemaa tulee parantaa direktiivin vaatimusten mukaisesti ja tekijöiden asemaa heikentävät ehdotukset tulee poistaa

esityksen tulee seurata muuta pohjoismaista kehitystä

tekijänoikeuslain tulee edistää tekijöiden ja valokuvaajien toimeentuloa jatkossakin, luovan työn tekemisen edellytyksiä ja varmistaa kotimainen korkeatasoinen taide, tiede ja journalismi.

Säteri Mikko

Finnfoto - Suomen Valokuvajärjestöt Ry